

*ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ, ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ,
ਦਿੱਲੀ- 110007*

*Department of Punjabi, University of Delhi,
Delhi-110007*

***SCHEME OF EXAMINATIONS and COURSE OF
READING***

For one year (Part time Course)

w.e.f. Academic Session 2022-2023

***Course:- Diploma Course in Punjabi
Under Annual Mode***

**Department of Punjabi, Room No. 101,
Faculty of Arts, Extension Building,
University of Delhi
Delhi-110007**

PREAMBLE

The dawn of the 21st century and third millennium has ushered in an era qualitatively different from the earlier ones in terms of foundational postulates, value systems, mindset and life styles. Higher education in the present century is faced with challenges, new tasks and new opportunities. As a significant means of development of human resource, education will have to play a significant role in shaping the 21st century society and the third millennium civilization. The process will affect not only the market economy of the nation as a whole, but also the whole system of higher education, which has to prepare its graduates for participation in the social and the economic development of the country, and the type of the cultural environment and ethics it will need to foster. Information technology is further contributing to this dynamic change and will have major impact on the structure, management and mode of delivery of the educational system.

All of us are conscious of the fact that during the process of crisis in higher education, several crucial areas have emerged in which the university system has to re-examine itself and its relationship with social and economic development. These include the relevance and quality of education, and the process of internationalization of education. There is also a concomitant demand for accountability.

The syllabus of existing **Diploma Course in Punjabi** has been revised/re-structured/re-designed **under annual mode** with a futuristic approach, keeping in mind the new challenges of 21st century.

Diploma Course in Punjabi-1
(DCP- 1)
ਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦ
Karji Punjabi ate Anuvad

Learning Objectives:

- The purpose of this course is to enhance student's functional Language skills.
- The study of this course will help the students to enrich their linguistic and creative aptitude.
- The course will also develop a fundamental understanding of the basic nature of Punjabi language.
- The course will provide them a broad perspective of morphological structure of Punjabi language and develop their translation skills.

Course Outcomes:

- The students will be able to enhance their reading and writing skills in Punjabi language.
- They will be able to express their views in Punjabi language.
- They will be able to do translation to and from Punjabi language.
- They will have knowledge of language variation, language development and language learning etc.

UNIT 1: ਸ਼ਬਦ ਸਿੱਖਿਆ (Shabad Sikkhya)

- ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਵਚਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
Ling ate Vachan di Varton
- ਅਗੇਤਰ ਅਤੇ ਪਿਛੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
Agetar ate Pichetar di Varton
- ਸ਼ੁੱਧ-ਅਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ
Shudh-Ashudh Shabad di Pachhan

UNIT 2: ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ (Shabad Rachna)

- ਸਧਾਰਨ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
Sadharan Shabad di Varton
- ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ (ਸਮਾਸੀ ਸ਼ਬਦ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ
Sanyukat Shabad (Samaas Shabad) di Varton
- ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
Mishrit Shabad di Varton

UNIT 3: ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਅਰਥ ਸਿੱਖਿਆ (Shabad Di Arth Sikkhya)

- ਸਮੇਂ, ਮਹੀਨੇ, ਦਿਨ, ਗਿਣਤੀ, ਰੁੱਤਾਂ, ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ
Samay, Mahine, Din, Ginti, Ruttaan, Dishaavan
- ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਫਲਾਂ, ਫੁੱਲਾਂ, ਦਰੱਖਤਾਂ, ਜਾਨਵਰਾਂ, ਪੰਛੀ, ਬਰਤਨਾਂ, ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ, ਖੇਤੀ-ਬਾੜੀ, ਰੰਗ, ਖੇਡਾਂ,
ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੁਟਕਲ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ
Sabziyan, Falaan, Phullaan, Drakhtaan , Janvaraan, Panchhi, Bartanna, Rishtiaan,
kheti-baarhi, Rang, khedaan, Sareer de Angaan de Naa ate Hor Futkal Shabdaavli

- ਵਿਰੋਧੀ, ਸਮਾਨਅਰਥਕ, ਬਹੁਅਰਥਕ ਅਤੇ ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕ ਸ਼ਬਦ
Virodhi, Samanarthak, Bahuarthak Shabad ate Bahute Shabdaan di Thaan Ik Shabad

UNIT 4: ਅਨੁਵਾਦ ਅਭਿਆਸ (Anuvad Abhiyas)

- ਅਨੁਵਾਦ ਕਲਾ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
Anuvad Kala Bare Sankhep Jaan-Pachhaan
- ਹਿੰਦੀ/ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ
Hindi/ Angrezi ton Punjabi Vich Shabadan da Anuvad
- ਹਿੰਦੀ/ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਵਾਕਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ
Hindi/ Angrezi ton Punjabi vich Vaakan da Anuvad

UNIT 5: ਰਚਨਾਤਮਕ ਅਭਿਆਸ (Rachnatamak Abhiyas)

- ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ, ਨੋਟਿਸ
Ishtihar, Notice
- ਚਿੱਠੀ ਅਤੇ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ
Chitthi ate Binay-Pattar
- ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ
Paira Rachna

UNIT 6: ਅਖਾਣ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰੇ (Akhaann ate Muhavre)

SUGGESTED READINGS:

- **Adhunik Punjabi Viakaran ate Lekh Rachna** (2019). Panjab School Sikhia Board, Sahibzada Ajeet Singh Nagar.
- Brar, Boota Singh, Nachhattar Singh (2015) **Punjabi Bhasha Lipi ate Viakaran**, Arsi Publishers, New Delhi,
- Duggal, Narinder Singh (Dr.) (2000), **Punjabi Viakaran te Rachnavali**, New Book Company, Jalandhar.
- Harkirat Singh, **Saadi Bhasha** (2004), Punjabi University, Patiala.
- Harkirat Singh, Giani Lal Singh (1999), **Punjabi Viakaran**, Punjab State University Text Book Board, Chandigarh
- Harkirat Singh, **Punjabi Baare** (1988), Punjabi University, Patiala.
- Teja Singh, **Punjabi Kiven Likhiye** (1953), Hind Publishers Limited, Jalandhar.

INTERNET RESOURCES:

- <http://www.learnpunjabi.org/pr.aspx>

Diploma Course in Punjabi-2
(DCP-2)
ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ: ਮੁਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
Punjabi Sahit: Mudhli Jaan-Pachhan

Learning Objectives:

- The course will offer extensive insight into the history of Punjabi literature, while laying special emphasis on various literary movements, genres and writers.
- It will help the students to evaluate, how socio-cultural and historical phenomena influence the literary production of a particular period.
- The course will help them to develop a nuanced appreciation of the literary production of medieval and modern times.
- The students will be offered an understanding of the growth of Punjabi language under the influence of various other languages.
- The Course will guide the students to understand the history of various genres of Punjab literature.

Course Outcomes:

- The students will be able to analyze Punjabi poetry, fiction and prose.
- The students will be able to identify various forms and genres of Punjabi literature.
- The course will be able to facilitate the students to understand the socio-cultural and political concerns of Punjab reflected in Punjabi literature.
- The students will be able to understand the basic terminology of Punjabi literature.
- The students will be able to develop a feeling of sensitivity towards society.

UNIT 1: ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (Adhunik Punjabi Kavita)

- ਅੰਬੀ ਦਾ ਬੂਟਾ- ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ
Ambi da Boota- Mohan Singh
- ਚਾਨਣ ਦੀ ਫੁਲਕਾਰੀ- ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
Chaanann di Fulkari- Amrita Pritam
- ਮਾਏ ਨੀਂ- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ
Maye Ni- Harbhajan Singh
- ਤੂੰ ਵਿਦਾ ਹੋਇਓਂ- ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ
Tu Vida Hoiyon- Shiv Kumar
- ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਪਹਿਰ ਦੇ ਤੜਕੇ- ਸ.ਸ. ਮੀਸ਼ਾ
Addhi Raat Pehar de Tadke- S. S. Meesha
- ਹਰ ਮੋੜ 'ਤੇ ਸਲੀਬਾਂ- ਜਗਤਾਰ
Har Modh te Saliban- Jagtar
- ਮਘਦਾ ਰਹੀਂ ਵੇ ਸੂਰਜਾ- ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ
Maghda Rahin Ve Surja- Sant Ram Udasi
- ਅਸਾਡੀ ਤੁਹਾਡੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ- ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ
Asadi Tuhadi Mulakaat Hoyi- Surjit Patar
- ਮੋਤੀ ਸਿਤਾਰੇ ਫੁੱਲ ਵੇ- ਵਿਜੇ ਵਿਵੇਕ
Moti Sitare Full Ve- Vijay Vivek
- ਨੀ ਫੁੱਲਾਂ ਵਰਗੀਓਂ ਕੁੜੀਓਂ- ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
Ni Fullan Vargeeyon Kudhiyon- Sukhvinder Amrit

UNIT 2: ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ (Punjabi Kahani)

- ਸੁਨਹਿਰੀ ਜਿਲਦ- ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ
Sunheri Jilad- Nanak Singh
- ਪੇਮੀ ਦੇ ਨਿਆਣੇ- ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ
Pemi de Niyane- Sant Singh Sekhon
- ਪਠਾਣ ਦੀ ਧੀ- ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ
Pathan di Dhee- Sujan Singh
- ਰੱਬ ਤੇ ਰੁੱਤਾਂ- ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ
Rabb te Ruttan- Dalip Kaur Tiwana
- ਕਰਾਮਾਤ- ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ
Karamaat- Kartar Singh Duggal

UNIT 3: ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ (Punjabi Vartak)

- ਮੇਰੇ ਦਾਦੀ ਜੀ- ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ
Mere Dadi Ji- Gurbaksh Singh
- ਘਰ ਦਾ ਪਿਆਰ- ਪ੍ਰਿੰ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ
Ghar da Pyar- Prin. Teja Singh
- ਇਕ ਮਿੱਠੀ ਯਾਦ- ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ
Ikk Mitthi Yaad- Balraj Sahni
- ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਣਾ ਮਨਾ ਹੈ- ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ
Nirash Hona Mana Hai- Narinder Singh Kapoor
- ਅਬਦੁਲ ਸੱਤਾਰ ਈਦੀ ਉਰਫ਼ ਈਦੀ ਬਾਬਾ- ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ
Abdul Sattaar Eidi Urf Eidi Baba- Harpal Singh Pannu

UNIT 4: ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ (Gurmat Kaav)

- ਕੈਸੀ ਆਰਤੀ ਹੋਇ- ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ
Kaisi Aarti Hoye- Guru Nanak Dev
- ਜਾਤਿ ਕਾ ਗਰਬ- ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ
Jaat ka Garb- Guru Amar Das
- ਮੇਰਾ ਮਨ ਲੋਚੈ- ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ
Mera Man Loche- Guru Arjun Dev
- ਅਵਲਿ ਅਲਾਹ ਨੂਰੁ ਉਪਾਇਆ- ਭਗਤ ਕਬੀਰ
Aval Allah Noor Upaaya- Bhagat Kabir
- ਸਾਚੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਮ ਤੁਮ ਸਿਉ ਜੋਰੀ- ਭਗਤ ਰਵੀਦਾਸ
Saachi Preet Hum Tum Sio Jorhi- Bhagat Ravidas

UNIT 5: ਸੁਫੀ ਕਾਵਿ (Sufi Kaav)

- ਦਿਲਹੁ ਮੁਹਬਤਿ ਜਿਨਹ ਸੇਈ ਸਚਿਆ- ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ
Dilhon Mohabbat Jineh Seyi Sacheya- Sheikh Farid
- ਦਰਦ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਹਾਲ- ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ
Dard Vichhorhe da Haal- Shah Hussain
- ਅਲਿਫ਼ ਅੱਲਾ ਚੰਬੇ ਦੀ ਬੂਟੀ, ਚੇ-ਚੜ੍ਹ ਚੰਨਾਂ ਤੇ ਕਰ ਰੁਸ਼ਨਾਈ- ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ
Alif Allah Chambe di Booti, Che- Charh Channa te Kar Rushnai- Sultan Bahoo
- ਬੁੱਲ੍ਹਾ ਕੀ ਜਾਣਾ ਮੈਂ ਕੌਣ- ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ
Bullah Ki Jana Main Kaun- Bulleh Shah
- ਵਿਸਾਖ (ਬਾਰਾਮਾਹ)- ਫ਼ਰਦ ਫ਼ਕੀਰ
Visaakh (Baramanh)- Farad Fakir

UNIT 6: ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ (Qissa Kaav)

- ਸਾਹਿਬਾਂ ਗਈ ਤੇਲ ਨੂੰ, ਮੰਦਾ ਕੀਤਾ ਸੁਣ ਸਾਹਿਬਾਂ (ਕਿੱਸਾ ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ)- ਪੀਲੂ
Sahiban Gayi Tel Nu, Manda Keeta Sun Sahiban (Qissa Mirza Sahiban)- Pilu
- ਹੀਰ ਆਖਦੀ ਜੋਗੀਆ ਝੂਠ ਆਖੇ (ਕਿੱਸਾ ਹੀਰ ਰਾਂਝਾ)- ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ
Heer Aakhdi Jogiya Jhooth Aakhe (Qissa Heer Ranjha)- Waris Shah
- ਸੋਹਣੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਮਹੀਵਾਲ ਵੱਲ ਸੁਨੇਹਾ (ਕਿੱਸਾ ਸੋਹਣੀ ਮਹੀਵਾਲ)- ਫ਼ਜ਼ਲ ਸ਼ਾਹ
Sohni di Laash da Mahival Vall Suneha (Qissa Sohni Mahival)- Fazal Shah
- ਨਾਜ਼ੁਕ ਪੈਰ ਮਲੂਕ ਸੱਸੀ ਦੇ (ਕਿੱਸਾ ਸੱਸੀ ਪੁੰਨੂ)- ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ
Nazuk Pair Malook Sassi de (Qissa Sassi Punnu)- Hasham Shah

SUGGESTED READINGS:

- Gurbaksh Singh (2009), **Merian Abhul Yadan**, Navyug Publishers, Delhi.
- Jagjit Singh, Virk, Anup Singh (Eds.) (2014), **Samkali Punjabi Kavita**, Punjabi University, Patiala.
- Jaswinder Singh (Dr.) & Dhindsa, Maan Singh (2006), **Punjabi Sahit da Itihas (Adhunik Kal 1901-1995)**, Punjabi University, Patiala.
- Kaang, Kulbir Singh (Ed.) (2020), **Chonvin Punjabi Rachnatmak Vartak**, National Book Trust, Delhi.
- Kasel, Kirpal Singh, Parmindar Singh (Eds.), (2002), **Punjabi Sahit di Utpatti teVikas**, Lahore Book Shop, Ludhianna.

INTERNET RESOURCES:

- <https://www.apnaorg.com>
- <https://www.punjabi-kavita.com/>
- <http://www.punjabikahani.punjabi-kavita.com/Punjabi-St>

